

Christiane Gammeltoft-Hansens prædiken julesøndag

Taler

Christiane Gammeltoft-Hansen
Sognepræst

Dato

28. december 2014

Sted

Lindevang Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ifm. et homiletisk og liturgisk forsøg i Lindevang Kirke i 2014/2015, hvor kirkens tre præster kontinuerligt prædikede over hele Markusevangeliet fra trinitatis søndag til 2. påskedag. Derved afveg præsterne fra at prædike over teksterne fra de autoriserede to tekstrækker til fordel for Markusevangeliet.

Prædiketekster

Paulus' Første Korintherbrev kapitel 4, vers 6-13
Markusevangeliet kapitel 10, vers 35-45

Salmer

Lysets engel går med glans
Du fødtes på jord
Den yndigste rose er funden
Guds kærlighed ej grænse ved
Jesus, at du blev min broder
Lovet være du, Jesus Krist

- 1 Viljen til magt er sejlivet.

Verden kan undergå store forandringer. Det ene politiske system kan afløse det andet. Omgangsformer kan ændre sig og tænkningen bevæge sig ind i nye baner.

- 5 Moralen kan få et andet indhold og arkitekturen og moden finde nye udtryksformer. Ja, der kan endda være en opbrudsstemning, hvor alle som på en gang synes at være på vej væk fra gårsdagen, og på vej ind i morgendagen.

Men viljen til magt den kan på en eller anden bestå, som var intet sket.

10

Selv der, hvor gudsforholdet forandres, består viljen til magt. Siden den første jul, hvor Gud lod sig føde ind i verden, har gudsbilledet ikke været det samme. Gud er nu forbundet med det menneskelige, det sårbare, det selvhengivende.

- 15 Men viljen til magt, den kan alligevel melde sig, som om alt er ved det gamle, og intet er hændt.

Det er ikke første gang, vi møder Zebedæussønnerne. Markus har skrevet om

20 dem før i sit evangelium. Der kaldte han dem for tordensønnerne, nok for at understrege deres ivrighed. Hvis det ikke var for det faktum, at de optræder i en gammel tekst, kunne man ellers godt have taget dem for at være sønner af vores egen konkurrencestat. Bare deres blik for fremdrift og det formålstjenstlige sender referencer ind i vores egen tid.

25 De to brødre ved godt, at de lever i en verden, der er forandret. De var nogle af de første, der rejste sig og fulgte efter, da kaldet lød til opbrud. Noget nyt var i frembrud og de var med.

30 De må have oplevet det som en åbning. En åbning til et nyt liv og nye muligheder. Der var ikke tale om en situation, hvor der blev gjort rent bord. Nye begyndelser af den slags har sjældent været åbninger. Det har været aggressive afslutninger. Her var der snarere tale om et løft eller en forklarelse. Som stod verden forklaret frem, så man bedre kunne se, hvad den var bestemt
35 til, og hvad de var bestemt til.

Zebedæussønnerne var almindelige mennesker. Mennesker af den slags, som ingen venter det store af. De var hverken i toppen eller i bunden af hierarkiet. De var midt i mellem. De var dem ingen skriver historiebøger om, og som
40 sjældent er kendt ud over deres egen kreds. Almindelige mennesker af den slags, som der findes i millioner af. Men så var der kommet denne åbning. Jesus havde kaldt dem op og frem, og han havde peget på verden og sagt, at de havde en særlig opgave i den.

45 Det er blandt andet det, som forandringen bragte med sig. Mennesker, der før havde bevæget sig rundt i verden anonymt og uden at føle sig synderligt værdifulde, fik pludselig at vide, at de var alt andet end anonyme. De havde betydning.

50 Selvfølgelig har Zebedæussønnerne mærket dette løft, og selvfølgelig oplevede de, at de voksede af det, som ethvert menneske vokser af at få at vide, at det er værdifuldt.

Men da det kommer til forståelsen har den svært ved at komme på
55 omgangshøjde med forandringen. På det forståelsesmæssige plan agerer de, som er de stadig i det gamle, og lader derfor også viljen til magt træde frem i dens gamle form.

60 "Lad os få lov at sidde på din højre og venstre side", siger de til Jesus. "Lad os få de mest fremtrædende pladser i dit rige". Man kan ikke sige andet end, at de er parate til at give Guds rige deres fulde indsats. Men samtidig afslører det også, at der er noget grundlæggende, som de har misforstået.

65 De synes tydeligvis, at det skal være slut med almindeligheden. Som mennesker, der ligner nogen, der kunne høre til i vores egen tid, har de sikkert også allerede stillet sig selv de indledende spørgsmål: udvikler jeg mig nok, har jeg succes, har jeg nået min fulde udfoldelse? De er blevet kaldt op og af sted af Jesus. Nu ser de det som deres pligt, at hvert skridt de tager, fører dem videre frem, indtil de har
70 nået målet: Dem siddende på Jesu højre og venstre side.

Der skal ikke meget til at vække viljen til magt. En ledig plads er nok. Nu er det dem, det gælder, tænker Zebedæussønnerne. Og det er ikke fordi, det ikke er rigtigt. Kærligheden har jo med det enkelte menneske at gøre, men samtidig er
75 det også helt forkert. Der hvor Jesus hele tiden peger på den anden, peger de på sig selv. Og kærligheden – det er som om, de har glemt, at der er knyttet en næste til den.

"I ved ikke, hvad I beder om", siger Jesus. Det skulle vise sig, at der var en ledig
80 plads på Jesus' højre og venstre side. De blev senere indtaget af to røvere. De hang på den højre og venstre side af Jesus langfredag. Nej, de vidste ikke, hvad de bad om.

Det tager sig slet ikke ud, som Zebedæussønnerne tror. Nok er de blevet løftet
85 til ny værdighed og kaldt ud af anonymiteten. Men de er stadig mennesker, medmennesker, og deres fremmeste opgave er at fungere som sådan.

Der findes ikke det magtfrie rum eller det magtfrie samfund. Jesus selv har jo også magt. Men han bruger den anderledes. Han bruger den til at tjene. Mere
90 end om magten selv, drejer det sig således om indstillingen hos magthaveren. Det gælder ikke om at have sig selv som mål. Det gælder ikke den personlige succes. Det gælder den anden. Magten er i kristen forstand til for at tjene den anden.

95 Egentlig er det forbløffende, at kristendommen med denne omvending af magtbegrebet har slået rod i verden. Det kan jo nærmest virke som om, det er

100 selve den menneskelige natur, det er oppe imod, når evangeliet hævder, at det er den anden, der kommer først. Det taler imod al vores hierarkiske tænkning og ideal om selvrealisering.

I dag forventer vi nærmest af os selv og hinanden, at vi skal sige som Zebedæussønnerne. Vi skal med sikkerhed i stemmen sige at målet, det er at vi bliver størst og først. Måske var det provokatoriske i Markus' fortælling engang, 105 at Zebedæussønnerne overhovedet kunne finde på at spørge. I dag er det provokatorisk, hvis vi ikke vil frem i rækkerne. Tal lige om vilje til magt.

Og alligevel så har en omvending af magtbegrebet slået rod i verden. Omvendingen lyder: Du bliver først stor, når du har den anden i fokus, ikke dig 110 selv. Det fremmeste, der er at sige om dig, er, at du er et medmenneske.

Det ville være for meget at sige, at denne omvending af magten har sat sig helt igennem. Men den har som sagt slået rod. Som sådan er det en kæmpende sandhed i verden. En sandhed det ikke er lykkedes nogen verdslig magthaver at 115 komme til livs.

Gud kom for at tjene og for at vise os, at vi er bestemt til samme: at tjene hinanden.

120 Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

125 Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Julesøndag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

130 <https://www.dansketaler.dk/tale/christiane-gammeltoft-hansens-praediken-julesondag>

135